

“EMPASOFT“ ТЕХНОЛОГИЙН СУРГУУЛИЙН НЭРМЖИТ МАТЕМАТИКИЙН

АНХДУГААР ОЛИМПИАД 2024.04.27

11-Р АНГИ (II ШАТ)

Бодлого бүр 6 оноо

Хугацаа 120 минут

Бодлого, оноо өгөх зөвлөмж

Бодлого XI-1. $x \leq 3 - \frac{1}{x-1}$ тэнцэтгэл бишийг бод.

Бодолт, оноо тавих заавар:

- Ижил хуваарь өгч, т/б-ийн нэг талд гарган эмхэтгэж $\frac{x^2 - 4x + 4}{x-1} \leq 0$ харуулахад - **1 оноо**

- Үүнийг $\frac{(x-2)^2}{x-1} \leq 0$ гэж хувиргавал - **1 оноо**

- $x=2$ үед тэнцэлдээ хүрэх буюу $x=2$ нь шийд болно гэдгийг хэлэхэд - **1 оноо**

- $x \neq 2$ үед $\frac{1}{x-1} < 0$ гэдгийг хэлбэл - **1 оноо**

- Эндээс $x < 1$ гэдгийг хэлэхэд - **1 оноо**

- Өгөгдсөн т/б-ийн шийд нь $x < 1$ ба $x=2$ байна гэдгийг хэлэхэд - **1 оноо** /1-г хэлбэл 0.5 оноо/

Бодлого XI-2. Тойрог багтаасан $ABCD$ трапецийн хажуу талуудын урт нь $AB=5$, $CD=3$ ба трапецийн дундаж шугмуудаар хуваагдсан хэсгийн талбайн харьцаа 5:11 бол сууриудын уртыг ол.

Бодолт, оноо тавих заавар: Сууриудын уртыг $BC=x$, $AD=y$ харин өндрийн h гэ

- Тойрог багтаах тул сууриудын нийлбэр нь 8 гэдгийг харуулахад - **1 оноо**

- Дундаж шугмын уртыг 4 гэж олоход - **1 оноо**

- Дундаж шугмаар хуваагдсан 2 хэсгийн талбайг зөв бичихэд - **1 оноо**

- Талбайн харьцаанаас $11x - 5y = -24$ гэдгийг харуулахад - **1 оноо**

- $\begin{cases} x + y = 8 \\ 11x - 5y = -24 \end{cases}$ системийг зохиоход - **1 оноо**

- Системийг бодож $x = 1$ $y = 7$ шийдийг зөв олбол - **1 оноо** /нэг нь 0.5 оноо/

Бодлого XI-3.
$$\begin{cases} \left(7 - \frac{72}{x+y}\right)(x-y) = 8 \\ \left(5 - \frac{72}{x+y}\right)(x-y+2) = 8 \end{cases}$$
 тэгшитгэлийн системийг $x > y$ үед бод.

Бодолт, оноо тавих заавар:

- Тэгшитгэлийн зүй тогтлоос $\frac{72}{x+y} = z$, $x-y = u$ гэж тэмдэглэвэл - **2 оноо**

-
$$\begin{cases} (7-z)u = 8 \\ (5-z)(u+2) = 8 \end{cases}$$
 системийг
$$\begin{cases} 7u = 8 + uz \\ 5u + 10 - 2z = 8 + uz \end{cases}$$
 гэж хувирган бичвэл - **1 оноо**

- Эндээс
$$\begin{cases} 7u = 8 + uz \\ 5u + 10 - 2z = 7u \end{cases}$$
 системийг гаргавал - **1 оноо**

- II тэгшитгэлээс $z = 5 - u$ олоод 1-р тэгшитгэлд орлуулан бодож $u = 2$ шийдийг олоход - **1 оноо**

/өгсөн нөхцлөөс сөрөг шийдийг хаяна/

- Орлуулгыг буцааж хийн
$$\begin{cases} x - y = 2 \\ \frac{72}{x+y} = 3 \end{cases}$$
 системээс
$$\begin{cases} x = 13 \\ y = 11 \end{cases}$$
 гэж олбол - **1 оноо**

Бодлого XI-4. Агуулахад 2 төрлийн савалгаатай хэдэн ширхэг тос байгаа бөгөөд нийт хэмжээ нь 7000 литр байв. Хэрэв бүгд 1-р төрлийн савалгаатай байсан гэж үзвэл тосны нийт хэмжээ нь 1000 литрээр ихсэх байв. Харин бүгд 2-р төрлийн савалгаатай байсан гэж үзвэл тосны нийт хэмжээ нь 4000 литрээр багасах байв. Тэгвэл 1-р төрлийн савалгаатай тос нийт ямар хэмжээтэй байсан бэ?.

Бодолт, оноо тавих заавар: 1-р төрлийн савалгаа нь x литр ба m -ширхэг байсан, харин 2-р төрлийн савалгаа нь y литр ба n -ширхэг байсан гэе.

- Анх байсан тосны хэмжээний тэгшитгэл $mx + ny = 7000$ бичвэл - **1 оноо**

- Бүгд 1-р төрлийн тос байсан гэвэл $mx + nx = 8000$ тэгшитгэл бичвэл - **1 оноо**

- Бүгд 2-р төрлийн тос байсан гэвэл $my + ny = 3000$ тэгшитгэл бичвэл - **1 оноо**

-
$$\begin{cases} mx + ny = 7000 \\ mx + nx = 8000 \\ my + ny = 3000 \end{cases}$$
 системийн 2-р тэгшитгэлээс 1-р тэгшитгэлийг хасаад $n(x-y) = 1000$, 1-р

тэгшитгэлээс 3-р тэгшитгэлийг хасаж $m(x-y) = 4000$ гэж олбол - **1 оноо**

- Эндээс $m = 4n$ гэж гаргавал - **1 оноо**

- Сүүлийн тэгшитгэлд орлуулан $ny = 600$ гэдгээс $mx = 6400$ гэж гаргасан бол - **1 оноо**